

Dezvoltare Durabilă

Politici de Dezvoltare durabilă și legislație:

➤ Dezvoltarea durabilă la nivel global

- *Transformarea lumii noastre: Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă* a ONU, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1, în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă din septembrie 2015 (link <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/transformarea-lumii-noastre-agenda-2030-pentru-dezvoltare-durabila>);

➤ Dezvoltarea durabilă la nivel european

- Standardele europene de raportare asupra durabilității (ESRS) ([https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=PI_COM:C\(2023\)5303](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=PI_COM:C(2023)5303).)
- Declarația Parlamentului României privind Obiectivele pentru Dezvoltare Durabilă. România și-a asumat integrarea *Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a ONU* și setul de 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) incluse în Agendă, în politicile și strategiile naționale. Astfel, în aprilie 2016, ambele camere ale Parlamentului României și-au declarat susținerea pentru implementarea celor 17 obiective (<https://dezvoltaredurabila.gov.ro/declaratia-parlamentului-romaniei-privind-obiectivele-pentru-dezvoltare-durabila>);
- *Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030* a fost adoptată prin HG nr. 877/9 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial nr. 985/21 noiembrie 2018. Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea și implementarea Agendei 2030 și a setului de ODD (link versiune în limba română- https://durabila.smart-ideas.ro/public/uploads/files/Strategia-nationala-pentru-dezvoltarea-durabila-a-Romaniei-2030_002.pdf; link versiune în limba engleză - <https://durabila.smart-ideas.ro/public/uploads/files/Romania-Sustainable-Development-Strategy-2030-en.pdf>);
- *Planul național de acțiune pentru implementarea Strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă 2030*, adoptat prin Hotărârea de Guvern nr. 754/2022 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 877/2018 privind adoptarea Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030. Astfel, Guvernul a adoptat completarea Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 (SNDDR 2030), în sensul aprobării Planului național de acțiune pentru implementarea Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030), document cheie care ghidează implementarea SNDDR 2030 în acord cu obiectivele Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și documentele strategice ale UE, în toate politicile sectoriale, pentru dezvoltarea durabilă pe plan național în perioada 2022-2030. Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă (DDD), este autoritatea publică responsabilă de coordonarea la nivel național a activităților care facilitează implementarea SNDDR 2030 și atingerea celor 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD) (<https://dezvoltaredurabila.gov.ro/planul-national-de-actiune-final>)

- *Strategia privind Economia Circulară a României* aprobată prin. aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1.172/2022, stabilește o direcție generală clară pentru a accelera tranziția de la un model economic liniar la unul circular prin decuplarea dezvoltării economice de utilizarea resurselor naturale și degradarea mediului. Această strategie oferă o imagine de ansamblu a 14 sectoare economice din România privind potențialul lor de circularitate. Dezvoltarea strategiei a fost susținută de Direcția Generală pentru Sprijin pentru Reformele Structurale a Comisiei Europene (DG REFORM) prin Instrumentul UE de Asistență Tehnică (TSI). Suportul tehnic a fost oferit României pe parcursul tuturor etapelor de elaborare a documentului. Strategia este disponibilă la acest link (https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2022/08/Strategia-economie-circulara_18.08.2022.pdf);
- *Planul de acțiune pentru Strategia națională privind economia circulară*, adoptat prin Hotărârea nr. 927 din 5 octombrie 2023 pentru completarea Strategiei naționale privind economia circulară, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1.172/2022 (<https://dezvoltaredurabila.gov.ro/planul-national-de-actiune-final>). Planul propune acțiuni concrete pentru dezvoltarea economiei circulare, cu precădere în sectoarele prioritare, având ca obiective generale, următoarele:
 - acordarea de prioritate producției locale în raport cu produsele și materialele importate;
 - consolidarea competitivității economice și a forței de muncă;
 - aprovizionarea responsabilă și durabilă cu materii prime;
 - promovarea cu prioritate a inovării și cercetării în domeniul economiei circulare;
 - prezervarea, conservarea și utilizarea sustenabilă a resurselor naturale;
 - prevenirea generării de deșeuri și gestionarea sustenabilă a deșeurilor;
 - promovarea consumului responsabil și a educației de mediu;
 - protecția ecosistemelor și a sănătății cetățenilor.
 -

Achiziții ecologice (APE)

Conform comunicărilor Comisiei Europene, la nivel european, suma pe care autoritățile publice o cheltuie anual cu achizițiile publice este în medie 14% din PIB-ul Uniunii Europene.

Achizițiile publice ecologice (APE) urmăresc reducerea impactului asupra mediului al produselor, serviciilor și lucrărilor pe care autoritățile publice le achiziționează. Scopul principal este ca APE să devină un factor important în promovarea dezvoltării durabile oferind stimulente reale pentru dezvoltarea de produse, servicii, lucrări ecologice. În plus, prin adoptarea Planului național APE sectorul public poate economisi resurse financiare, mai ales atunci când se ia în considerare costul pe întreaga durată a ciclului de viață al produsului, serviciului sau lucrării și nu doar prețul de achiziție. Impactul asupra mediului poate fi redus prin cumpărarea de produse, servicii și lucrări pentru care se aplică criteriile ecologice, obținându-se beneficii precum:

1. reducerea amprentei de carbon a produselor și serviciilor achiziționate;
2. reducerea poluării factorilor de mediu și protejarea biodiversității;
3. promovarea economiei circulare prin utilizarea mai eficientă a resurselor naturale, stimularea cererii de materiale secundare, promovarea tehnologiilor ecologice, a serviciilor de reparații și reutilizare;

4. contribuția la realizarea obiectivelor politice ecologice privind schimbările climatice, eficiența energetică;
5. promovarea inovării și a competitivității;
6. economisirea resurselor publice, luând în considerare costul pe ciclul de viață.

De asemenea, achizițiile publice ecologice reprezintă un instrument prin intermediul căruia entitățile achizitoare pot sprijini tranziția către economia circulară. Prin urmare, acestea au un rol important în creșterea cererii și în oferirea de oportunități pe piață pentru entitățile economice care acționează în domeniul economiei circulare. Entitățile achizitoare pot contribui la realizarea acestui deziderat prin derularea cu prioritate a proceselor de achiziții publice de lucrări, produse și servicii care contribuie la circuite închise de energie și materiale, reducând în același timp la minimum impactul negativ asupra mediului și crearea de deșeuri. Modelele de punere în aplicare a APE se pot extinde chiar și la identificarea și evaluarea materialelor utilizate în produse, la prestarea serviciilor sau execuția de lucrări pentru a evalua toxicitatea acestora, utilizarea de materiale secundare, reciclabilitatea etc.

Din perspectiva politicii de mediu, APE vizează eficientizarea utilizării energiei și a apei, reducerea cantității de deșeuri, precum și adaptarea la efectele schimbărilor climatice. Totodată, APE facilitează dezvoltarea unei piețe pentru resurse secundare, care favorizează tranziția României către economia circulară. Prin intermediul achizițiilor publice se poate stimula cererea pentru noi produse/servicii/lucrări ecologice și crearea de noi piețe „verzi”, încurajând astfel sectorul privat să urmeze exemplul și să își orienteze achizițiile către produse, servicii, lucrări mai ecologice.

➤ Nivel european

În Uniunea Europeană, achizițiile publice ecologice (APE) constituie un instrument important pentru atingerea obiectivelor politicii de mediu legate de schimbările climatice, utilizarea resurselor, consumul și producția durabile, în special având în vedere importanța cheltuielilor sectorului public pentru bunuri, servicii și lucrări.

La nivelul Uniunii Europene achizițiile publice ecologice (APE) reprezintă „*un proces prin care autoritățile publice doresc să achiziționeze bunuri servicii și lucrări cu un impact redus asupra mediului, pe durata întregului ciclu de viață al acestora, în comparație cu bunurile, serviciile și lucrările cu aceeași funcție primară achiziționate altfel decât prin APE*”(<https://eur-lex.europa.eu/legal-ontent/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008DC0400>).

De asemenea, Uniunea Europeană a dezvoltat și promovează utilizarea unor criterii de mediu standardizate pentru achizițiile publice, prin intermediul ghidurilor și a instrumentelor de evaluare a impactului asupra mediului. Aceste criterii au ca scop să asigure că achizițiile publice sunt efectuate într-un mod care să minimizeze impactul negativ asupra mediului, prin selectarea bunurilor și serviciilor care sunt mai puțin poluante și mai durabile (<https://anap.gov.ro/web/achizitiile-publice-ecologice-in-spatiul-ue/>).

➤ Nivel național

- În România, conform informațiilor Agenției Naționale pentru Achiziții Publice (ANAP), cheltuielile pentru achiziții publice au reprezentat 11% din PIB în anul 2022, fapt ce demonstrează potențialul enorm al acestora de a determina evoluția economiei naționale. România implementează Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030)¹ care a fost adoptată prin Hotărârea Guvernului nr. 877/2018, precum și Planul național de acțiune pentru implementarea SNDDR 2030, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 754/2022. Aceste documente reprezintă cadrul național pentru susținerea Agendei 2030² și implementarea setului de 17 ODD (obiective de dezvoltare durabilă) incluse în Agendă. Strategia propune trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare prin promovarea economiei circulare și a practicilor durabile de achiziții publice, ca instrumente cheie în dezvoltarea durabilă a societății. De asemenea, din anul 2023, România implementează Strategia privind economia circulară (adoptată prin Hotărârea Guvernului nr. 1172/2022, precum și Planul de acțiune pentru Strategia națională privind economia circulară, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 927/2023), care vor contribui la reducerea presiunii asupra mediului, o mai mare securitate a aprovizionării cu materii prime, creșterea competitivității, stimularea inovării, stimularea creșterii economice durabile și crearea de noi locuri de muncă. Totodată, din anul 2023, România are o nouă Strategie națională în domeniul achizițiilor publice 2023-2027 (SNAP) adoptată prin Hotărârea Guvernului nr. 554/2023.

¹ <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/strategia-nationala-pentru-dezvoltarea-durabila-a-romaniei-2030-i>

² https://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/wp-content/uploads/2020/08/Agenda-2030_RO.pdf